

Framtiden är jämställd!

**SVENSKA KVINNOFÖRBUNDETS
RIKSDAGSVALSPROGRAM 2023**

SVENSKA KVINNOFÖRBUNDET

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en grundläggande rättighet för alla. Jämställdhet och jämlikhet är ett av det finländska välfärdssamhällets viktigaste värden och framgångsfaktorer. Feministiska perspektiv behövs i allt politiskt arbete.

Svenska Kvinnoförbundet är en liberalfeministisk kvinnoorganisation i Finland. Målet med vår feministiska politik är ett jämställt och jämlikt samhälle där mänskliga rättigheter förverkligas för alla. Vi vill bygga ett samhälle fritt från våld där kön inte begränsar människors möjligheter och frihet att forma samhället och sitt liv.

Det feministiska förändringsarbetet måste bedrivas genom lagstiftning för att garantera jämlika förutsättningar för alla, men också genom att förändra strukturer och attityder. Vi vill bli av med begränsande strukturer så att vi får ett samhälle som är rättvist och fritt från diskriminering, våld, rasism och sexism.

En väl fungerande demokrati förutsätter att makten är jämnt fördelad i samhället. I valprogrammet sätter vi upp mål och åtgärder för att uppnå ett mer jämställt och jämlikt Finland!

**Det här arbetet gör vi
bäst tillsammans!**

Feminism i regeringen 2023-2027

Regeringen ska förbinda sig att främja jämlikhet och jämställdhet mellan könen samt att ambitiöst och systematiskt förebygga och motarbeta all slags diskriminering i Finland och internationellt.

1

Nästa regering ska

- Upprätta ett jämställdhetsprogram och tilldela det tillräckliga resurser.
- Betona jämställdhetsintegrering i regeringsprogrammet samt bedöma könskonsekvenserna av åtgärderna i programmet.
- Främja jämställdhet i samtliga reformer.
- Tillämpa könsmedveten budgetering.
- Aktivt motarbeta rasism.
- Beakta intersektionalitet i beslutsfattandet.
- Förbinda sig till och verkställa målen i den jämställdhetspolitiska redogörelsen.
- Trygga kvinnoorganisationernas lagstadgade statsbidrag på samma nivå som åren 2020-2022 inom ramen för statsfinanserna.
- Beakta könsperspektivet och kvinnornas rättigheter i samband med återuppbyggnaden av samhället efter kriser.
- Utse en jämställdhetsminister.
- Säkerställa att ett villkor för att få statsbidrag för idrotten, motionen och kulturen är att aktörerna inom dessa områden förbinder sig att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor, sexuella trakasserier och annat osakligt beteende.

2.

Jämlik vård

Ett jämställdhetsperspektiv måste genomsyra allt från den förebyggande vården och allmänna hälsovården till specialsjukvården. Vi vill se en jämställd, tillgänglig och inkluderande hälso- och sjukvård av hög kvalitet där personalen trivs, också på svenska.

- Personalens välmående och tillräcklighet inom vården tryggas.
- Svenskspråkig service tillgodoses i tvåspråkiga välfärdsområden.
- Tillgänglighet till den gemensamma välfärden tryggas även för personer med annat modersmål än svenska och finska.
- Alla ungdomar under 25 år erbjuds avgiftsfria preventivmedel.
- Kunskaperna om mångfalden av kön och sexuell läggning ökas.
- Icke-medicinska och icke-brådskande kroppsformande ingrepp på inter-könade barn förbjuds uttryckligen i lag.
- Det säkerställs att social- och hälsovårdstjänsterna är tillgängliga och har lämplig utrustning.
- Kvinnors smärta vid papa-provtagning tas på allvar i hälsovården.
- Den avgiftsfria screeningen av bröstet utvidgas till åldersgruppen 40-74 år för att hitta fler fall av bröstcancer och minska på dödligheten i bröstcancer.
- Det säkerställs att den gynekologiska vården håller hög kvalitet och är tillgänglig som en offentlig tjänst i hela landet.
- Det görs satsningar på forskning inom kvinnodominerade sjukdomar och hur olika sjukdomar påverkar kvinnor.
- Det ska finnas tillräckligt med kunskap om gynekologiska sjukdomar och syndrom.
- Yngre än 25 år fyllda erbjuds papa-provtagning ifall personen är i riskgruppen.
- Garantera en jämlik förlossningsvård för alla av kvinnor i landet. Nedskärningarna i mödra-, förlossnings- och eftervården måste stoppas och personaltätheten inom förlossningsvården ska stärkas.
- Möjligheterna att möta familjer med olika behov förbättras, till exempel genom kulturdoulor för att stöda föderskor med invandrarbakgrund.
- Det behövs bättre och snabbare stöd till ofrivilligt barnlösa för att påbörja fertilitetsbehandlingar.
- Rätten till och behovet av betald ledighet för personer som drabbas av missfall utreds. Rätten ska även innefatta den drabbades eventuella partner.
- Kunskapen och bemötandet hos sjukvårdspersonalen gällande upplevelser av missfall bör stärkas så att alla får en tillfredsställande och trygg omvårdnad, samt erbjuds stöd ifall det finns behov.
- Steriliseringslagen revideras för att säkerställa den kroppsliga självbestämmanderätten. I lagstiftningen slopas också uppmaningen att partnern bör närvara vid ett rådgivningstillfälle.
- Förnya lagstiftningen kring alternativ vård och medicin så att den skyddar konsumenterna och omvändelseterapi förbjuds.
- Vaccinationstäckningen hålls på en tillräckligt hög nivå i hela landet. Alla barn ska ha rätt att få de vaccinationer som ingår i det nationella vaccinationsprogrammet.
- Underlätta och försnabba tillgången till stöd och vård för personer som lider av psykisk ohälsa
- Vi vill att det satsas på att förbättra ungdomars psykiska hälsa, speciellt tonårsflickors.
- Det behövs investeringar i elevvården och andra stödinsatser som samhället kan erbjuda vid psykisk ohälsa eller vid risk för psykisk ohälsa.

Trygghet och jämlikhet i samhället

Genom att stifta lagar kan vi främja jämlikhet i samhället och stärka tryggheten för kvinnor, sexuella minoriteter och andra utsatta grupper. Vi för fram åtgärder som stöder individen men också främjar samhället som helhet.

Arbetet mot människohandel effektiviseras, dess könskonsekvenser bedöms och offer för människohandel ges bättre status och stöd. I ett jämställt och jämlikt samhälle har varje individ, oberoende av faktorer som kön, sexuell läggning och bakgrund lika möjligheter och rättigheter.

- Det utarbetas en nationell handlingsmodell för arbetet mot könsstympning, tillräckliga resurser tilldelas för verkställandet av den och det säkerställs att lagstiftningen är ändamålsenlig.
- Det utarbetas ett handlingsprogram för arbetet mot människohandel och reserveras tillräckliga personresurser för samordningen av det.
- Det stiftas en särskild lag om hjälp till offer för människohandel och säkerställs att välfärdsområdena har kompetens om hur man känner igen offer för människohandel.
- Offer för människohandel erbjuds ett tryggt stödboende och vid behov plats på skyddshem.
- Polisens utredningsgrupp för människohandel görs permanent.
- Offer för människohandel kan beviljas uppehållstillstånd på grund av utsatt ställning i stället för på grund av särskilt utsatt ställning.
- Sexköp kriminaliseras enligt den svenska modellen och personer som vill ta sig ur sexköpsindustrin erbjuds stöd.
- Tvångsäktenskap kriminaliseras via en särskild paragraf i strafflagen och det görs möjligt att ogiltigförklara tvångsäktenskap.
- Ledningen av arbetet med kvinnliga fångar utvecklas och systematiseras. Tjänsterna för kvinnor förbättras i fråga om hälso- och sjukvårdstjänster, mentalvårdsarbete och ingripande i sexuellt våld och människohandel.

- Våldsbenägna personer erbjuds program för att upphöra med och förebygga våld, i vilka även våldets könsrelaterade karaktär uppmärksammas.
- Ett tydligt jämställdhetsperspektiv inkluderas i de olika integrationsåtgärder som görs i samhället.
- Mervärdesskatten på menstruations- och inkontinensskydd sänks till den reducerade skattesatsen på 10 procent i likhet med andra produkter som är nödvändiga för hälsan.
- Gratis mensskydd delas ut i alla skolor.
- Abortlagstiftningen revideras och aborträtten skrivs explicit in i Finlands grundlag.
- Finland lagstiftar om ett tredje juridiskt kön.
- Det säkerställs att Finlands lagstiftning tillgodoser de mänskliga rättigheterna för trans- och interkönade personer.
- Personer över 15 år får rätt att få sin könstillhörighet fastställd juridiskt i enlighet med medborgarinitiativet Oikeus olla - Rätt att vara.
- Feministisk stadsplanering är ett centralt verktyg i arbetet för att utveckla våra städer

Våld mot kvinnor och våld i nära relationer

Finland är det EU-land där det förekommer näst mest våld mot kvinnor. Vi vill se en nolltolerans mot våld och förtryck i nära relationer.

Vi ska effektivt motarbeta och ingripa i våld mot kvinnor och garantera stödtjänster med låg tröskel för alla som blivit utsatta för våld.

Vi erkänner att det finns olika typer av våld i nära relationer; fysiskt, psykiskt och ekonomiskt. Finland ska bli en föregångare i arbetet mot våld mot kvinnor.

Vi vill också se att större resurser riktas till stöd för barn som upplevt våld i familjen.

- Planen för genomförandet av Istanbulkonventionen, om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet, tilldelas tillräckliga resurser och verkställandet följs upp.
- Det sektorsövergripande arbetet för att förhindra dödligt våld mellan partners effektiviseras.
- Polisens och rättsväsendets resurser för utredning av allvarliga brott, såsom våld mot kvinnor, tryggas.
- Polisen utreder allt våld mot kvinnor omsorgsfullt och utan dröjsmål överallt i Finland.
- Totalreformen av lagstiftningen om sexualbrott verkställs effektivt.
- Poliser, åklagare, domare och övriga som verkställer lagen får utbildning om innehållet i den nya lagen och om olika former av våld mot kvinnor och om hur våldet kan identifieras.
- Resurserna för tjänster för våldsoffer utökas systematiskt.
- Antalet platser på skyddshem och deras tillgänglighet utökas i enlighet med Europarådets rekommendationer och det garanteras att skyddshemmens tjänster är tillgängliga.
- Resurser tilldelas till skyddshem för fortbildning av personal inom intersektionalitet, mångfald, mental hälsa m.m.
- Tillräckligt omfattande stödtjänster och åtgärder för att förebygga våld som drabbar särskilt utsatta kvinnor och flickor tillhörande olika minoriteter som exempelvis personer med funktionsnedsättningar, sexuella och könsminoriteter samt asylsökande och papperslösa behövs.

- Möjligheten till medling efter våld mot kvinnor och våld i nära relationer utesluts genom lagstiftning.
- Direktivet mot våld mot kvinnor inom hela EU ska genomföras ambitiöst.
- Effektiva ingrepp mot hatretorik och digitalt våld behövs samt riktade trakasserier kriminaliseras i strafflagen.
- Arbetet mot och identifieringen av hedersrelaterat våld effektiviseras.
- Barn som bevittnar våld mot en närstående ska få målsägandestatus.
- Förståelsen för hur traumatiserande olika former av våld inom familjen är, samt hur våldet påverkar både den som direkt blivit utsatt för våld och barn som bevittnat våld utökas.
- Hälsovårds- och rådgivningspersonal får fortbildning och en handlingsplan ska finnas i bemötandet av familjer där det förekommer våld också i besök vid skolhälsovården och barn- och ungdomspsykiatrin.

Ett familjevänligt samhälle

Familjeledighetsreformen genomförs med höga ambitioner så att Finland blir det land där papporna tar ut mest familjeledighet.

Diskriminering vid graviditet och familjeledighet ska motarbetas och arbetsplatserna göras mer familjevänliga. I alla åtgärder beaktas familjernas mångfald.

Småbarnspedagogiken ska vara av hög kvalitet och ha tillräckliga resurser. Småbarnspedagogik av hög kvalitet stöder barnets utveckling samtidigt som den ger alla barn, oberoende av bakgrund, bättre möjligheter att lyckas i livet.

5

- Kvinnors och mäns användning av familjeledigheter och dessa bedöms i slutet av regeringsperioden och åtgärder vidtas tills omsorgsansvaret fördelas jämnt.
- Namnet på moderskapsförpackningen förenhetligas med familjeledighetsreformens könsneutrala terminologi.
- Uppsägningsskyddet för den som återvänder från en familjeledighet förbättras.
- Lagstiftningen preciseras så att användningen av graviditets- och familjeledigheter inte har en negativ inverkan på förnyandet av ett tidsbundet anställningsförhållande.
- Grunderna för föräldradagpenningen ändras så att personen kan välja om den ska uträknas enligt årsinkomsten eller inkomsten under föregående beskattningsperiod.
- Det säkerställs att barnets intresse beaktas och det tryggas att skilsmässofamiljer i hela landet har tillgång till stödtjänster i syfte att främja ett jämlikt och jämställt föräldraskap.
- Växlevis boende ska kunna registreras hos myndigheterna.
- Gruppstorlekarna för över tre år fyllda barn begränsas till sju barn per vuxen.
- Kvaliteten på småbarnspedagogiken måste stärkas med tillräckliga resurser som stöder höjning av personalens löner och förbättrar deras arbetsförhållanden och välmående.
- Det behövs lösningar för att få in mera behörig personal inom småbarnspedagogiken samt löneförhöjningar inom småbarnspedagogiken.
- Finland måste övergå till minst fyra timmars avgiftsfri småbarnspedagogik för alla över 3-åringar. Gratis småbarnspedagogik ger barnen en jämnare start i skolan.
- Vårdnadshavare ska få rätt att vårda sjuka barn under 13 år tre arbetsdagar.
- Arbetsmarknaden på ett flexibla sätt ska stöda föräldraskap.
- Möjligheter för att överföra rätten att arrangera vården för sjukt barn på annan person utreds.
- Avdraget för bostad på arbetsorten utvärderas och reformeras så att det är anpassat för dagens behov när det kommer till kombinationen av arbets- och familjeliv.

En jämlik skola och utbildning

I Finland är utbildningsområdena kraftigt könssegregerade. Indelningen i mans- och kvinnodominerade branscher till och med förstärks inom vissa branscher.

Könssegregationen och könsnormerna inom pedagogiken och utbildningen ska avvecklas genom en könsmedveten småbarnspedagogik, undervisning och högskoleutbildning.

- Genom hela lärstigen ska arbetet för att avveckla könssegregationen på arbetsmarknaden implementeras.
- Det införs ett krav på könsmedveten pedagogik och undervisning inom hela lärstigen.
- Läromedel, även digitala, på svenska tryggas.
- Läromedlen på alla utbildningsstadier genomgår en könskonsekvensbedömning för att säkerställa att det finns en tillräckligt mångfaldig representation.
- Skillnader i inlärningsresultat mellan könen minskas med effektivare åtgärder än för närvarande.
- Skolornas arbete mot könsrelaterade och sexuella trakasserier, mobbing och våld effektiviseras.
- Lärarnas och skolpersonalens kunskap om hur man identifierar trakasserier förstärks genom fortbildning.
- Småbarnspedagogernas, lärarnas och skolpersonalens kunskaper om jämställdhet och genusmedveten undervisning säkerställs på alla stadier.

- Det görs en utredning om jämställdhetsinnehållet i grundutbildningen och fortbildningen för lärare.
- I skolornas sexualupplysning läggs större fokus vid sexuell självbestämmanderätt och kroppslig integritet, inklusive samtycke. Inom sexualupplysningen ska även sexuella minoriteter och könsminoriteter inkluderas.
- Varje grundskola och andra stadiets utbildning ska ha minst en sexualfostrare i personalen som fått lämplig fortbildning.
- Det lagstadgas om en dimensionering på max 500 elever per skolpsykolog och per kurator.
- Det möjliggörs att psykiatriska sjukskötare kan jobba jämsides med kuratorer i skolorna.
- Resurser tryggas för anställning av skolpsykologer, fortbildning för lärare som tar upp olika diagnoser och dess betydelse i praktiken.
- Kvoten för psykologistuderande på svenska höjs för att säkerställa att tjänster kan erbjudas på svenska i den utsträckning det behövs.

Jämställdhet i arbetslivet

Vi behöver avveckla segregationen mellan olika branscher, stoppa diskrimineringen i arbetslivet och säkerställa jämlikhet i arbetslivet.

De obefogade löneskillnaderna ska utjämnas i snabbare takt. För lika och likvärdigt arbete betalas lika lön oberoende av kön.

Vi arbetar för en jämnare fördelning av omsorgsansvaret och en god arbetshälsa.

Vi arbetar aktivt för att motarbeta sexuella trakasserier på arbetsplatser.

Vi behöver satsa på arbetshälsan inom kvinnodominerade branscher.

- Utjämningen av de obefogade löneskillnaderna försnabbas genom ett mer effektivt och omstrukturerat likalönsprogram.
- Lönetransparensen förbättras genom att förstärka jämställdhetslagens bestämmelser om lönekartläggningen.
- Gränsen för att upprätthålla en jämställdhetsplan på minst 30 anställda i jämställdhetslagen och diskrimineringslagen sänks.
- Sysselsättning och lika lön för invandrarkvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning och kvinnorn inom andra minoriteter bör främjas på alla plan.
- Löneskillnader för kvinnor med funktionsnedsättning och invandrarkvinnor utreds.
- Mångfalden vid rekrytering ska beaktas via anonym rekrytering och mångfaldsklausuler i arbetsplatsannonser.
- Den nya integrationslagen verkställs med särskild betoning på tjänster för personer utanför arbetskraften.
- Det görs obligatoriskt att ta upp sexuella trakasserier i jämställdhetsplaner och handlingsprogram för arbetarskyddet.
- I arbetarskyddslagen införs en skyldighet för arbetsgivare att förebygga all slags trakasserier, våld och hot om våld, att ingripa i det och att säkerställa att det upphör omedelbart.
- Förebyggande av psykosocial belastning införs i lagen om företagshälsovård och arbetarskyddslagen och det utreds hur stöd för den psykiska hälsan kunde ingå i den lagstadgade företagshälsovården.
- En arbetsgrupp utses för att föreslå lagreformer och ny praxis för att minska diskriminering och övrigt psykiskt våld i arbetslivet.
- Genusrelaterad yrkesjargong avvecklas. Tjänstetitlar ändras så att de blir könsneutrala.
- Företagsstöd och projektmedel ska gå jämlikt till företagare, oberoende av kön, och i lika stor utsträckning riktas till kvinnodominerade branscher.
- Det behövs en lagändring så kvinnliga företagare också kan ansöka om familjeledighetsersättning av FPA för sina egna föräldraskapskostnader.
- Kvinnors ekonomiska självständighet bör stärkas. Den ekonomiska politiken, som förändringar i beskattning och sociala förmåner, ska innefatta ett könsperspektiv och analysera olika grupper av kvinnor, så som kvinnliga pensionärer.
- Nyanlända kvinnors rätt till arbete ska stärkas. Kvinnorna är nyckeln till att integrera barnen och hela familjen och förebygga utanförskap.
- Invandrarkvinnor ska ha rätt att integreras och få språkundervisning även om de inte är i arbetslivet.
- Arbetsrelaterad utbrändhet ska klassas som en diagnos som ger rätt till sjukfrånvaro med ersättning i Finland.

Äldres liv och hälsa

Det är av största vikt att äldre har inflytande över sin vardag, både inom äldreomsorgen och för dem som bor hemma.

Äldreomsorgen ska ha tillräckligt med resurser för att garantera att den äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Stöd- och informationstjänster bör finnas tillgängliga och speciellt äldre kvinnors utsatthet ska redas ut och motarbetas.

8

- Ett könsperspektiv ska finnas äldreomsorgen och vården.
- Äldres självbestämmanderätt ska tryggas.
- Mer ekonomiska resurser och ökad personaltäthet för att trygga äldrevårdens kvalitet garanteras.
- Könskonsekvenserna av den ökade närståendevården av äldre måste bedömas och vid behov vidtas åtgärder tills omsorgsansvaret fördelas jämnt.
- Stödet för närståendevård ska höjas.
- Närståendevårdarnas välmående följs upp och det erbjuds tillräckliga stödtjänster. Intervallvård och närståendevårdarnas ledigheter måste tryggas också i pandemisituationer.
- Information om pensioner ska vara lättillgänglig och lätt att förstå.
- Det görs könskonsekvensbedömningar i hur pensionsreformer påverkar kvinnors ekonomiska trygghet.
- En omfattande kartläggning genomförs, med utgångspunkt från vilken ett åtgärdsprogram skapas i de särskilda frågorna om att förebygga våld mot äldre kvinnor.
- Seniorrådgivning och tjänster ska finnas tillgängligt på alla orter.
- IT-hjälp erbjuds för att hindra äldres utanförskap i en allt mera digitaliserad värld.
- Åldersdiskriminering ska motarbetas.

Utrikespolitik, Klimat, Fred & Säkerhet

Jämställdheten har stor betydelse för uppbyggandet av en omfattande säkerhet och demokrati.

Vi förutsätter att kvinnor och flickor utgör en central del av människorätts-, utvecklings- och säkerhetspolitiken och utarbetandet av den.

9

- Finland förbinder sig att systematiskt främja jämställdhet samt kvinnors och flickors rättigheter i världen.
- Finland för en feministisk utrikespolitik som främjar jämställdhet och kvinnors rättigheter.
- Hotet från anti-genusrörelsen, som motarbetar mänskliga rättigheter och jämställdhet, bemöts målmedvetet inom Finlands utrikes-, EU- och inrikespolitik
- Regeringen bör främja verkställandet av FN:s resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet samt det regionala 1325-handlingsprogrammet för att bemöta situationen i Ukraina.
- Finland inför jämställdhet som ett huvudsyfte eller betydande delsyfte i alla nya utvecklingsprogram inom denna regeringsperiod.
- Kvinnor har en viktig roll i fred- och säkerhetsfrågor och ska vara delaktiga i fredsförhandlingar och processer
- Könsneutrala uppbåd införs.
- Sexuella trakasserier och våld mot kvinnor inom försvarsmakten och krishanteringens bekämpas effektivt.
- Det införs strategier för att stödja frivilliga kvinnor att avancera till ledande poster inom försvarsmakten, krishanteringens, gränssäkerheten, räddningstjänsten, tullen och andra områden inom den övergripande säkerheten.
- Kvinnor i reserven ges bättre möjligheter att delta i militära kris- hanteringsuppdrag.

- Finland ska ta sitt ansvar för människor på flykt. Antalet trygga och kontrollerade sätt att komma in i landet ska utökas genom att höja flyktingkvoten.
- Humanitärt skydd som grund för uppehållstillstånd återinförs.
- Flyktingar ges möjligheter till arbete och studier.
- Säkra det rättsliga skyddet för asylsökande, och underlätta familje- återförening.
- Mänskliga rättigheter ska gälla även för papperslösa och garantera grundläggande skydd, hälsovård och inkvartering.
- Jämställdhetsperspektivet ska beaktas i klimat- och hållbarhets- politiken och resurserna ska delas mer rättvist.
- Könsrelaterade konsekvenser beaktas vid förebyggande och be- kämpning av klimatförändringen samt vid verkställandet av Agenda 2030-målen såväl i Finland som i hela världen.
- Klimatsatsningar som förbättrar jämställdheten t.ex. kollektivtrafik och lättrafik är viktiga ur ett jämställdhetsperspektiv.

SVENSKA KVINNOFÖRBUNDET
www.kvinnoforbundet.fi